

fast, som er helt central, nemlig at vi i vores lovgivning ønsker at give forældre mulighed for at opfylde undervisningspligten på forskellige måder alt efter deres religiøse overbevisning. Det mener jeg er en grundfæstet del i dansk kultur, og den grundfæstede del håber jeg er mindst lige så stærk som de ting, som der i øvrigt er henvist til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Som tidligere meddelt vil afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse fremsat af ordførerne for forespørgerne, fru Merete Behrndt (FP) m.fl., og hr. Christian H. Hansen (DF) m.fl., blive foretaget i mødet i morgen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 163: Forslag til lov om ændring af teaterloven. (Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab).

Af kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen). (Fremsat 21/1 99).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Søren Hansen (S):

Dette er et godt lovforslag, og det kan blive en rigtig god lov. Og hvis en rigtig god lov så i øvrigt også kan blive fulgt, så kan det også blive et godt teater, der kommer ud af det i Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab, et teater, der har en klarere og tydeligere kunstnerisk profil, også en klarere og en tydeligere defineret linje, teater for teater, inden for ordningen; det vil være godt, og det vil være fornuftigt.

Der vil også komme den positive følge af loven her, at man får en portion penge til at kunne eksperimentere, til at kunne udvikle, til at kunne sikre den del af teatret, som har de vanskeligste vilkår, med den udviklingspulje, der er foreslået. Det er godt, og det er fornuftigt alt sammen.

Der vil også blive en styrkelse af sekretariatet; også det tror jeg vil medvirke til at højne

profilen, både den kunstneriske profil og den administrative profil. Så alt i alt dette her er et godt lovforslag, som vi håber kommer på det nærmeste helskindet igennem Folketingets behandling.

Men der er ét område, som har vakt en vis debat, og som med rimelighed har vakt en vis debat, idet udgangspunktet for dette lovforslag tager sit afsæt i en aftale mellem tilskudsyderne i det storkøbenhavnske område og kulturministeren tilbage fra september sidste år om, hvilke teatre der bør være omfattet af ordningen.

Et af de nuværende teatre skulle ifølge denne aftale ikke længere være med i ordningen, nemlig Rialto Teatret. Både Rialto Teatret og andre har sagt, det er ikke så afgørende, hvordan finansieringen kommer til teatret, det afgørende er, at teatret kan fortsætte.

Jeg forstår, at ministeren har fostret den idé at kunne lave teatret om til et lille storbyteater og har skrevet til Frederiksberg Kommune om det. Det er prisværdigt, at der er gjort forsøg på at finde en løsning. Til gengæld forstår jeg, at det halter lidt med svaret fra Frederiksberg Kommune, eller det er i hvert fald ikke kommet endnu. Man kan håbe og tro, at det bliver et positivt svar fra Frederiksberg Kommune, selv om der er mange rygter, der vil vide, at det bliver ikke positivt. Hvis det svar ikke bliver positivt, foreligger der en ny situation. Den nye situation må efter min mening betyde, at vi finder en ordning inden for den nuværende ramme, hvor Rialto fortsat er en del af Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab.

Der bliver lidt mere trængsel om kronerne i så fald. Der er en udviklingspulje, som, hvis jeg husker rigtigt, er på ca. 7,5 mio. kr. Der kan måske findes lidt penge. Hvis vi sørger for, at den overskudstilbageføring, som også er en del af lovforslaget her, bliver til noget, der skal ske, og ikke noget, der kan ske, vil der også komme lidt ekstra penge ad den kanal, som alt sammen må medføre, at vi med hensyn til Rialto Teatret, hvis ikke ministerens forslag om, at Frederiksberg Kommune går ind i sagen her, kan lykkes, må finde en løsning inden for den nuværende lovs rammer.

Det håber jeg at der vil være et flertal for her i huset, og i hvert fald skal det ikke skorte på vores forslag og vores opbakning til, at Rialto Teatret er kommet for at blive det gode element i Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab, som det har været indtil nu.

Ester Larsen (V):

Kort før jul dukkede der traditionen tro nogle uventede millioner op til teaterredninger omkring finanslovforhandlingerne. Der har efterhånden udviklet sig en særegen happeningkultur omkring teaterbevillinger på falderebet. Ét år var det Jacob Haugaard, sidste år var det ministeren selv, der pludselig optrådte som den glade redningsmand.

Men ministeren følte vist, at hun med sin egen aktive deltagelse i hovsauddelinger bidrog til at sætte spørgsmålstegn ved de nugældende ordninger. I hvert fald varslede ministeren samtidig en kulegravning af viften af teaterstøtteordninger. På baggrund af den beslutning kunne man overveje, om ikke dette lovforslag, vi har for os i dag, som dækker en væsentlig del af teaterstøtten, burde afvente den nævnte analyse.

Lovforslagets intention er at sikre et antal teatre i hovedstadsregionen; deri er der intet nyt, og da der ikke er nogen udløbsdato på den nugældende ordning, ja, så er der ikke umiddelbart nogen hastende årsag til at behandle dette lovforslag forud for analysen.

Et af de nye elementer i lovforslaget er ønsket om også på dette område at indføre en udviklingspulje. Det er faktisk tankevækkende, at denne idé om en pulje til udvikling af teaterkunsten møder stor modstand blandt teaterfolk. Således indeholder høringssvar fra blandt andet scenografer, skuespillere og Teaterrådet stærk kritik af forslaget. Det påpeges f.eks., at udvikling af teaterkunst bør være en helt naturlig del af ethvert offentligt støttet teater.

Det er også påfaldende, at mange af høringssvarene klart giver udtryk for, at pengene i stedet burde bruges til at sikre Rialto, der netop repræsenterer fornyelsen.

Jeg er meget enig i, at fornyelse er ethvert teaters naturlige forpligtelse. Teatre bør være levende organismer, som formes og præges af skiftende tiders smag og strømninger.

Men det er nok klogt at notere sig, at det bør ske inden for den profil, hvert enkelt teater har valgt. Fornyer et teater sig ikke, risikerer det at dø, fornyer det sig helt uden sammenhæng med sin egen identitet, risikerer det samme skæbne. Det sidstnævnte er Amagerscenen vel det seneste bevis på.

Det er vemodigt, når et teater må lukke, men i sig selv ingen katastrofe, hvis det skyldes, at teatrets målpublikum har mistet interessen for teatrets tilbud, og at teatret ikke er i stand til at

skaffe sig et nyt publikum. Men det er overraskende, når et velbesøgt teater med en sund økonomi og et beskedent tilskud lukkes ude af støttefællesskabet.

Folketinget sikrer med denne del af teaterloven, at der kan drives et antal teatre i hovedstadsregionen. Hvilke teatre der skal omfattes af ordningen med statsstøtte, afgøres uden for Folketinget. Men hvis man fjernede den planlagte og efter Venstres mening overflødige udviklingspulje, var det formentlig ikke nødvendigt at sætte et velbesøgt teater på porten.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Folketinget har i disse dage officielt besøg af en delegation fra Islands Alting under ledelse af Altingets præsident H. E. Ólafur G. Einarsson. På Folketingets vegne byder jeg vore gæster hjertelig velkommen til mødet her i Folketinget og udtaler ønsket om, at delegationen må få et udbytterigt besøg i Danmark. Hjertelig velkommen.

(Medlemmerne påhørte stående formandens velkomstord).

Brian Mikkelsen (KF):

Det lovforslag, som vi har til første behandling i dag, adskiller sig jo ikke på mange punkter fra det nuværende lovgrundlag på området. PLS Consults rapport fra 1997 anbefalede jo forskellige rationaliseringer og styrkelser, der for en stor del nu er blevet implementeret, og som i hvert fald foreslås implementeret af ministeren. Og det er ændringer, som vi varmt kan anbefale i Det Konservative Folkeparti – ændringer i struktur, ændringer i direktion.

Det, som jo foranlediger den politiske debat omkring det her forslag, er vel i og for sig to forhold, som jeg vil kommentere. Det ene forhold er udviklingspuljen, og det andet forhold er valget af de seks teatre, man i Fællesskabet har valgt at prioritere.

Hvis vi tager udviklingspuljen først, så synes jeg, det er en ualmindelig dårlig idé, det må jeg sige. Teatrene har jo som en forpligtelse i dag at udvikle, forny, skabe, prøve at komme med andre ting, som kan fornøje publikum. Vi synes altså, at man som teater i dag har en forpligtelse til at udvikle og selv hensætte til sin egen udviklingspulje så at sige. Så det at skabe en ny udviklingspulje vil ikke være vejen frem.

Teatrene har jo i deres brogede mangfoldighed mulighed for at profilere sig hver for sig; mulighed for at slå på deres særkende; mulig-

hed for at slå på deres karakteristika. Og dér tror jeg ikke, at en udviklingspulje vil være løsningen. Men det må vi jo diskutere med ministeren.

Omkring teatersituationen har jeg det at sige: For det første synes jeg ikke, at det er en sag for Folketingets partier under en folketingsforhandling at forhandle om, hvilke teatre der skal have lov til at bestå så at sige. Nu har man jo i Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab sammen med ministeren fundet frem til de seks teatre, som har fundet nåde for det her, altså Betty Nansen Teatret, Dr. Dantes Aveny, Folke-teatret, Nørrebro Teater, Østre Gasværk og Gladsaxe Teater.

Det teater, som vi jo så har diskuteret, og som der har været en del debat om i pressen, har jo så været Rialto. Jeg tror, de fleste, der har været der, er enige om, at det er noget anderledes end de andre teatre. Det er et lille teater, som ikke kræver de store ressourcer, men som tilbyder en produktion og nogle kunstneriske kvaliteter og en udfoldelse, som de andre teatre ikke tilbyder, og det er jo den mangfoldighed, som vi skal tilstræbe i teaterverdenen.

Vi skal selvfølgelig også hele tiden have for øje, at det ikke kun handler om kvantitet, men det handler også om kvalitet. Altså: Hvordan får man et ordentligt produkt ud af de penge, man giver til teatret? Hvordan får man sikret sig, at publikum er opmærksomme på det, og hvordan får man sikret sig, at publikum får glæde af det? Og dér er det altså ikke bare løsningen at sige: Jamen vi vil have, at der skal være så og så mange penge til så og så mange teatre. Nej, man må gå ind kvalitativt og se på de forskellige teatre. Og jeg har i hvert fald haft en tiltro til, at det gjorde Det Storkøbenhavnske Fællesskab sammen med ministeren.

Jeg synes nok som en personlig vurdering, at det var en fejlbedømmelse, at man fravalgte Rialto Teatret. Det må jeg sige. Og da Rialto Teatret besidder de kvaliteter, det nu engang gør, vil jeg da opfordre ministeren til – uden at det skal være en folketingsaftale, for det mener jeg som sagt skal være en administrativ beslutning – at se på den udviklingspulje, som ministeren jo er så begejstret for og glad for, og som jo tager penge fra det eksisterende teaterarbejde: at man eksempelvis kunne tage halvdelen af den pulje, som er på 7,5-8 mio. kr. og bruge de 3,7 af dem på Rialto Teatret.

På den måde vil man jo slå to fluer med ét smæk, og man vil servere en god løsning lige

på den flade hånd for ministeren, og jeg håber da på, at hun tager imod det, hvad skal man sige, gode løsningsforslag, synes jeg i hvert fald selv.

Med hensyn til forslaget her synes vi, at intentionen er rigtig. Vi er imod udviklingspuljen. Vi er skeptiske over for overskudsdeling, men kan måske godt se, at der kan være et vist formål i det ligesom på filmsiden, hvor man jo har en sådan fifty-fifty-ordning, og hvor man betaler tilbage af de midler, som man har overskud af. Det må selvfølgelig aldrig, aldrig nogensinde overstige det offentlige tilskud, man får, sådan så det bliver en slags pengemaskine for det offentlige.

Men det er vi villige til at diskutere med ministeren. Vi er så at sige afventende positive i Det Konservative Folkeparti over for forslaget.

Margrete Auken (SF):

Ja, det skulle jo nødig være forgæves, at vi havde parlamenter til at parlere i. Og derfor skulle det også gerne gøre indtryk på én, når der bliver sagt noget. Og jeg må altså tilstå, at den tale, jeg har haft igennem gruppen i morges, er blevet en anelse uaktuel, efter at jeg har hørt først og fremmest den socialdemokratiske ordfører.

Så lad mig nu lige slå fast her, at vi synes, det er en god idé med det kulegravningsudvalg, ministeren tidligere har bebudet, og vil godt lige overveje, om det er rigtigt at lave loven om, før vi har set på resultatet af det. Men det vil vi drøfte, og jeg er da f.eks. spændt på, hvem der skal være formand for det.

Jeg vil godt sige, at jeg forleden dag kom til at lufte, at nu var det garanteret igen en af de dér DJØF'ere, de såkaldte problemknusere, som knuser og knuser. Jeg vil godt have en problemløser for en gangs skyld på pladsen. Og så nævnte jeg et navn, og så viste det sig, at det samme navn faktisk havde været på tale; det var sådan inden for de kendte familier. Jeg vil ikke sige, hvad det var for et navn, men det kunne altså være dejligt, om vi for en gangs skyld fik folk, der kom fra den kunstneriske verden og ikke fra den familie dér. Bare sådan lige, så det er sagt.

Det udvalg vil vi godt have kigget på. Vi vil også støtte, at der, når det bliver aktuelt, kommer bedre rammer om den kunstneriske vurdering af Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab.

Vi vil også se positivt på, at der er en pulje, der kan gribe folk, som det går galt for. Hvad vi skal kalde den pulje, kan komme an på en for-

handling. Det er fint at have en eller anden sikring, sådan at man også kan satse, uden at det nødvendigvis koster én livet, hvis man satsede forkert.

Jeg vil støtte det, som hr. Brian Mikkelsen sagde – jeg tror også, fru Ester Larsen havde ord om det – om, at alle teatrene jo skal være innovative og dristige osv., ellers giver det jo ikke rigtig mening, at vi hælder statspenge i dem, men lad os kigge på det.

Så er det jo med stor tilfredshed, at jeg kan høre, at whatsoever – eller uanset hvad der sker, da vi jo helst skulle snakke dansk her – har vi sikret, at Rialto ikke går tabt.

Man kunne jo godt have lavet en øvelse, der hed: Lad os nu se, hvad Frederiksberg Kommune duer til. Jeg har et mangeårigt kendskab til Frederiksberg Kommune, og jeg synes, det er synd at udsætte små, svage institutioner for Frederiksberg Kommunes brutaliteter, for det er næsten sikkert, at i Frederiksberg Kommune hader de at betale skat, og derfor har de simpelt hen ingen penge. Og de har lige så store problemer som Københavns Kommune. Det rammer dem på mange leder og kanter. De slår dobbelt så mange cyklister ned i trafikken, som de gør i Københavns Kommune osv. Og jeg er næsten sikker på, at det ville være svært at få Rialto Teatret frelst igennem den mølle, der hedder, at Frederiksberg Kommune skulle bringe det til sikring.

Men lad mig nu bare nøjes med at være glad for, at vi har fået de tilsagn, vi har fået, og så vil jeg bede ministeren først og fremmest kigge på de svar, der er kommet fra de kunstneriske organisationer i høringsbunken, altså fra Teaterrådet, fra scenograferne, fra instruktørerne, fra Dansk Skuespillerforbund og fra de små teatre. For der er altså en række relevante kritikpunkter i forslaget, i hvert fald så vidt jeg kunne læse mig frem til det.

Og så vil jeg på den baggrund slutte med, hvad jeg vil anbefale min gruppe at gå videre med, men jeg vil jo så indtil videre sige tak til den socialdemokratiske ordfører, og jeg kan jo sådan set regne ud, at der er regeringsstøtte til, at vi finder en løsning, som i hvert fald sikrer, at der ikke er gode, duelige teatre, der går til i bare forordnings- og organisationsfornuft her i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Jeg bliver nødt til at kommentere fru Margrete Aukens indlæg her omkring Frederiksberg Kommunes kulturbudgetter.

Det forslag, som kulturministeren kom med, for ligesom at redde sig ud af det her lille problem, var selvfølgelig meget kreativt, men havde jo ikke noget forhold til virkelighedens verden. At foreslå, at det skulle være et lille storbyteater i en kommune, som i forvejen bruger 10 mio. kr. på teater, altså en af de kommuner i Danmark overhovedet, der relativt bruger mest pr. indbygger, virker ikke særlig realistisk.

Derfor synes jeg, at det er drønhamrende unfair – også i forhold til, at vi måske nu kan løse problemet, som vi har lagt op til – at prøve at fætte det af på Frederiksberg Kommune.

Det er en national forpligtelse, og derfor skal det selvfølgelig indgå i den løsning, man laver sammen med Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab. Det er ikke Frederiksbergs opgave at redde Rialto. De er med til det, for de er jo bidragydere til fællesskabet, men det er altså en kombineret statslig og fællesskabsforpligtelse. Det er ikke Frederiksbergs forpligtelse.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Nu skal vi jo ikke lave det til en kommunekrig. Jeg har fulgt Frederiksberg Kommune igennem 27-28 år i mit arbejde som præst, og jeg skal altså sige, at det godt kan være, der er nogle teatre, som får nogle penge, men ellers er det altså en sparekommune.

Og det er svært at forestille sig, hvis de på forhånd har låst sig ude i den anden situation, at de så pludselig skulle komme og sige, at de godt ville sætte penge af til Rialto. Hvis vi nu meddeler herinde, at vi sikrer det under alle omstændigheder, så kommer der jo slet ikke penge til det. Dermed er det jo sådan en øvelse, vi kan lave næsten for os selv.

Jeg vil godt fastholde min åbenhed, og jeg vil da gerne sige, at det ikke var for at fornærme hr. Brian Mikkelsens partifæller på Frederiksberg, som jo har siddet med magten dér og gør det fremdeles – det går jo helt af sig selv, bare man taler om Frederiksberg Kommune, kommer man til at sige nogle forholdsvis negative ting om deres brug af penge og især deres måde at få fat i dem på – men blot for at holde fast ved, at vi er i en proces, hvor tingene ser ud, som om de kan lykkes.

(Kort bemærkning).

Søren Hansen (S):

Hr. Brian Mikkelsen talte om kommunernes forpligtelse til at være aktive i kulturlivet. Den grundholdning deler jeg fuldt og helt, men når man nu kommer op på denne talerstol, som siges at være landets fornemmeste, så er der ikke noget krav om, at man ligefrem skal underdrive. Det erkender jeg. Det er der ikke noget krav om. Men man kan ikke slippe godt af sted med at overdrive i det omfang, hr. Brian Mikkelsen indimellem har en tendens til og lige har præsteret her.

Påstanden om, at man ofrer 10 mio. kr. til teaterordningen her, holder ikke. Det er 3 mio. kr. om året, hvis jeg husker rigtigt. Det er i hvert fald i den størrelsesorden. Så 10 mio. kr. er altså en overdrivelse, der er i sådan et omfang, at den har brug for en korrektion.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg må lige gøre hr. Søren Hansen opmærksom på, at man skal rette indlægget til den sidste ordfører.

Hr. Brian Mikkelsen, jeg går ud fra, det er en bemærkning til fru Margrete Auken.

(Kort bemærkning).

Brian Mikkelsen (KF):

Det er det. Det er om Frederiksberg.

Nu så jeg godt, at den socialdemokratiske ordfører blev sendt lidt i byen af kulturministeren, der havde været henne og få tallene. Jeg ved ikke, hvor de tal er fra, som kulturministeren har fået af nogle embedsmænd, og som hun så har givet videre til den socialdemokratiske ordfører.

Jeg står her med et brev fra Frederiksberg Kommune, og det er det, jeg holder mig til. Så kan det godt være, kulturministeren har fået nogle andre tal. Det må vi diskutere bagefter.

Der står her i brevet fra kulturudvalgsformanden nogle kommentarer omkring det her med at overtage Rialto som lille storbyteater, som de jo synes er en meget dårlig løsning, al den stund – og jeg citerer fra det officielle brev fra Frederiksberg Kommune – »vi betaler næsten 10 millioner, der fordeles til de øvrige DST-teatre«.

Det er sådan, som Frederiksberg opfatter det, og det må jeg jo altså tage for gode varer.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Der er jo ikke noget spørgsmål til fru Margrete Auken i det her, så det må blive fru Aase D. Madsen, der går videre i ordførerrækken.

Aase D. Madsen (DF):

Dansk Folkeparti hæfter sig ved, at dette lovforslag er blevet til efter megen kritik og utilfredshed med den nuværende DST-ordning. Rapporten fra PLS Consult konkluderer da også, at systemet burde rationaliseres og omorganiseres.

Resultatet er blevet, at staten og amtskommunerne stiller med pengeposen til en 4-års-budgetperiode, og DST-styrelsen ordner så resten gennem den øgede kompetence til fordeling af tilskuddene og til at udpege de enkelte teatre i ordningen.

Der er opstået enighed om, hvilke seks teatre der er plads til ved overgangen til den nye ordning pr. 1. juli 2001. Det vil sige, at Rialto-problemerne tilsyneladende er en meget stor knast i dette spil, men DF anser det for at være en administrativ beslutning, der skal til i den anledning.

Hvis der optages mere end seks teatre i ordningen, skal bevillingen til DST øges, fremgår det af forslaget. Indebærer dette så samtidig, at bevillingen nedsættes ved optagelse af færre teatre? Dette må da være en logisk konsekvens. Eller kan den samlede bevilling koncentreres om f.eks. et eller to teatre, således at tanken om »small is beautiful« totalt opgives?

Jeg har læst, at Københavns kulturborgmester, Hans Thustrup Hansen, der er styrelsesmedlem i DST, i forbindelse med den debat, der var før om kommunale tilskud, udtaler sig til fordel for færre teatre, da kvaliteten er for dårlig. Der skydes med spredehagl, siges der. På trods af dette udbetales der årlig 40 millioner skatteyderkroner ved kasse 1 på Københavns Rådhus, der er øremærket til teaterformål.

Jeg ved godt, at det er en syndig tanke, men jeg kommer i den anledning til at tænke på de københavnske hjemløse.

Der er flere, der efterlyser klare regler for, hvordan teatrenes bestyrelser skal vælges, ligesom kompetenceforholdene mellem bestyrelserne og DST's styrelse stadig ikke er afklaret. Har ministeren nogen kommentarer til dette spørgsmål nu, eller skal det afvente udvalgsarbejdet?

Jeg ser, der i bemærkningerne til § 14 c, stk. 6, står, at et nyoprettet sekretariat med en direktør i spidsen skal udarbejde flerårige resultataftaler

mellem styrelsen og teatrene. Er disse resultat-aftaler af økonomisk art, og har de noget med den omtalte solidariske overskudsfordeling at gøre?

Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab har ofte været ude i kraftig modvind, og når man læser aviserne, er der næsten lige så mange forskellige meninger om dette forslag, som der er teaterledere og politikere.

Teaterpolitik er altid en tikkende kulturbombe. Dansk Folkeparti anser dette forslag som et forsøg på en organisatorisk rationalisering på grundlag af PLS Consult-rapporten, som trækker i den rigtige retning.

Kritikere har dog påpeget, at rapporten ikke har været ude til en offentlig debat. Jeg vil derfor gerne spørge ministeren, om den kritik er berettiget? Der har jo været tid nok; rapporten er trods alt 2 år gammel.

Dansk Folkeparti lægger vægt på, at dette forslag ikke indebærer nogen form for økonomiske konsekvenser, og går derfor positivt ind i udvalgsarbejdet.

Henrik Svane (RV):

Jeg vil gerne her fra talerstolen tilslutte mig, hvad den socialdemokratiske ordfører indledningsvis sagde om det foreliggende lovforslag. Vi går helt og fuldt ind for det i Det Radikale Venstre, naturligvis.

I forhold til den sidste ordførers bemærkning om den tikkende kulturbombe, når vi investerer penge i kulturen, vil jeg sige, at en af de tikkende bomber i det her forslag, som for mig er en positiv bombe, er de ønsker, der ligger i lovforslaget om, at der skal afsættes særlige midler til udvikling og nytænkning. Det er teatrets store force, at man netop går ind og prøver at pikere og at udvikle. Kunst skal ikke kun nydes, kunst skal også provokere. Det skulle lige siges.

Det er selvfølgelig ærgerligt, at Frederiksberg Kommune har været så langsommelig med at svare ministeren på spørgsmålet, om man vil deltage i et forsøg på at få Rialto Teatret med ind i status af et lille storbyteater. Men jeg er enig i, at hvis ikke det her lykkes, skal vi selvfølgelig se på at få det trukket med ind i denne ordning.

Jeg vil bare gøre opmærksom på, at vi skal være opmærksom på, at da puljen er, som den er, størrelsen er, som den er, må vi i forhandlingerne, som kommer nu her efterfølgende i udvalget, gøre en stor indsats for netop at bevare så stor en del af udviklingspuljen som mu-

ligt. Det er det, der skaber nerve, også i dette teaterfællesskab.

Men vi går selvfølgelig ind for forslaget i Det Radikale Venstre.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Ønsker fru Aase D. Madsen ordet, så skal der lige markeres.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Det var til hr. Svanes bemærkning om udviklingspuljen, som han roste.

Så vidt jeg har læst i høringssvarene, har der været megen kritik af udviklingspuljen. Er det ikke korrekt?

Søren Søndergaard (EL):

Enhedslisten kan ikke umiddelbart tilslutte sig det fremsatte lovforslag, for efter vores bedste opfattelse kan det, der på overfladen ligner en forbedring, vise sig at føre til en forringelse af de eksisterende teaterforhold i Storkøbenhavn.

Vi er især bekymrede over den politiske indblanding i teaterfaglige forhold, som lovforslaget kan bane vejen for såvel på lokalt som på nationalt plan. Faktisk mener vi, at det er uheldigt, at man i et lovforslag bestemmer, hvilke teatre der er og hvilke teatre der ikke er med i en bestemt ordning. Her er det Rialto ud, Østre Gasværk ind, men lovforslaget udstikker mildt talt ikke klare retningslinjer for, hvordan det undgås, at rent lokalpolitiske interesser kommer til at overskygge faglige vurderinger.

Som flere ordførere har været inde på, er årsagen til lovforslaget velkendt. PLS Consult har peget på en række organisatoriske svagheder og et behov for organisatoriske rationaliseringer, ligesom der fra politisk side har været et klart ønske om at skitsere en klarere kulturpolitisk målsætning.

Vi er enige i, at der er behov for retningslinjer mellem styrelsen og de enkelte tilskudsydere, amter og kommuner. Der er brug for tydeliggørelse af kompetence. Men lever lovforslaget op til det? I det omfang det sker, så sker det på bekostning af den teaterfaglige viden.

Man etablerer den såkaldte katastrofefond til at imødegå konkurrencer, men midlerne tilvejebringes ved at lukke et teater. For at undgå konkurs, skaber man konkurs. Sker det ud fra en teaterfaglig vurdering eller ud fra en snæver økonomisk vurdering?

Den såkaldte udviklingsdel er ikke beskrevet eller konkretiseret grundigt, og det åbner jo netop op for et hav af fortolkninger mellem tilskudsydere og de mere teaterfaglige vurderinger. Vel kommer der teaterfaglig kompetence ind i styrelsen, men der er fortsat et stort sammenfald mellem de forskellige tilskudsydere og styrelsen.

Som tidligere er der åbnet op for særinteresser og studehandler. Vi lægger især mærke til den særlige bestemmelse, som Frederiksborg Amt har fået med om etablering og drift af et teater. Man må stille spørgsmålet: Er det ud fra en teaterfaglig vurdering, eller er det en provinspolitisk vurdering?

Er det sådanne provinspolitiske vurderinger, der er tænkt på, når styrelsen fremover skal vurdere, hvorledes de enkelte teaterselskaber i ordningen skal bidrage til nytænkning inden for teaterkunsten? Vi tror, at det vil være utrolig gavnligt for teaterkunsten, at borgmestrene hr. Løkke Rasmussen, hr. Winther og hr. Kramer Mikkelsen er befriet for den slags overvejelser.

Vi frygter, at den øgede teaterfaglige kompetence i styrelsen skal bruges som alibi for den stærke kommunalpolitiske profilering, men vi er fortsat tilhængere af armslængder i dansk kunststøtte.

Vi vil også godt sætte spørgsmålstejn ved, at det er kulturministeren, der udpeger de tre medlemmer, og at det ikke sker efter indstilling fra teaterfaglige kredse.

Lad mig til sidst bemærke, at efter vores opfattelse foregriber loven konklusionerne fra det teaterudvalg, som ministeren vil nedsætte, og som jeg har forstået, er det meningen, at dette udvalg skal tænke nyt og uden tabu og gen-nemse de eksisterende ordninger inden for teatret. Og jeg går ud fra, at det selvfølgelig i særdeleshed omfatter Storkøbenhavn.

Derfor er vores indstilling nærmest den, at man simpelt hen afventer den egentlige lovrevision på området, accepterer de økonomiske rammer, der er vedtaget mellem tilskudsyderne, på nær det område, der hedder udviklingspuljen, for herfra skal Rialto sikres sin overlevelse, og det resterende beløb i puljen kan så anvendes som katastrofefond til imødegåelse af konkurser inden for teatrene.

Kim Behnke (FP):

Kort før jul kunne kulturministeren meddele, at en række københavnske teatre ville få en samlet

merbevilling på ca. 5 mio. kr. Ministeren havde, som det fremgik, støvsuget i ministeriet. Jeg må sige, at det ikke er betryggende, hvis en støvsugning i et ministerium kan give 5 mio. kr., men jeg forstår selvfølgelig den sprogbug.

Men det, der for os er det mest bekymrende, er den tilbagevendende tiggergang, som man oplever i teaterverdenen. Det er ikke længere et spørgsmål om at være i stand til at opsætte teaterstykker, som publikum ønsker at se. Det er ikke længere et spørgsmål om at have et repertoire, en skuespillerstab osv., som er i stand til at løse den opgave, det er at opsætte teater, som kan glæde, og som publikum ønsker at gå til.

Nej, den største kvalitet hos en teaterleder i vore dage er evnen til at overbevise kulturministeren eller et flertal i Folketinget om, at man skal have en ganske særlig ekstrabevilling, eller komme ind i varmen, hvor bevillingerne tildeles.

Det synes vi ikke er en værdig måde at behandle teaterlivet på. Vi synes, det er vigtigst, at man i teaterlivet bruger sine evner, sine kreative evner, til opgaver, der kommer ud over scenekanten, frem for til opgaver, der har til formål at sikre sig andel i statskassen.

Det er under debatten blevet fremhævet, at det jo er ganske mange penge, der bliver brugt til Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab. Det fremgår af bemærkningerne, at staten og kommunerne tilsammen betaler disse små 90 mio. kr. i 1998. Jeg ved så ikke, om de ekstra 5 mio. kr., ministeren fandt før jul, er taget med i de 90 mio. kr., men uanset om de er taget med eller ej, er det jo ikke hele sandheden.

Sandheden er jo den, at der ligger endnu et teater i det storkøbenhavnske område, nærmere bestemt Det Kongelige Teater, som jo altså også via bevillinger fra finansloven er med til at give det københavnske område et udbud af teater, vel at mærke et udbud, som man ikke finder nogen som helst andre steder i landet.

Der argumenteres så med, at det er vigtigt, at en hovedstad har ekstra meget teater at byde på. Men hvad er det magiske tal for, hvilket antal teatersiddepladser der skal være i københavnsområdet? Ja, kigger man tilbage i historien, har der jo både været flere og færre teatre, end vi har i øjeblikket. Af de nyeste teatre, der er nævnt i bemærkningerne, er der jo Østre Gasværk og Dr. Dante som nogle af de nyeste teatre.

Det blev sagt af en ordfører tidligere, at vi jo ikke kan have, at der er teatre, der går ned, der går konkurs. Mit spørgsmål er: Hvorfor ikke? Lige så vel som vi kan glæde os over, når der opstår nye teatre, som formår at få sig en markedsandel, formår at spille forestillinger, som publikum vil se, ja, så skal det vel også være sådan, at der kan blive renset ud i den anden ende, og at man kan lade de teatre gå ned, som ikke længere evner at komme med opsætninger, som publikum interesserer sig for.

En af de ting, som sker med forslaget, er, at de overskud, man eventuelt opnår på teatrene, skal afleveres til fællesskabet. Det synes vi er en rigtig dårlig idé. Det må faktisk efter vores mening være sådan, at det er ethvert teaters mål at skabe sig så stort et overskud, at man kan blive økonomisk selvstændig og uafhængig af de offentlige tilskud og ikke længere behøver gå tiggengang med hatten i hånden.

Derfor synes vi, den bestemmelse er dum. Den er med til at gøre, at det ikke længere er en ambition for teatrene at have opsætninger, som giver meget publikum og dermed store indtægter. Nu er det blot et spørgsmål om at bruge de penge, man får, få nogle gode anmeldelser i Information og Politiken og så i øvrigt være ligeglad med, om publikum er interesseret i de forestillinger, man opsætter, for så længe man får tilskuddet, kan man drive teatret. Hvorimod hvis man får meget publikum, store indtægter og et overskud, ja, så kan man få lov til at aflevere pengene til teaterfællesskabet.

Det synes vi er en ordening, som vil være rigtig, rigtig dårlig. Derfor må vi fra Fremskridtspartiets side sige, at det lovforslag, som det ligger her, ikke umiddelbart kan få vores støtte. Vi synes, det er alt for meget et spørgsmål om, at området bliver gjort statisk.

Der bliver ikke plads til, at nye kan komme med, og der bliver endnu mindre plads til, at man kan lade dem, der er for dårlige, gå konkurs, og sidst, men ikke mindst, mener vi stadig væk, at den samlede bevilling fra skatteyderne til det storkøbenhavnske teaterområde er alt for stor. Man burde være i stand til selv at skaffe langt større entreindtægter og dermed gøre sig uafhængig af statstilskud og slippe for at gå den uværdige gang til politikerne og tigge og bede om at få tilskud.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Tove Videbæk som ordfører.

Tove Videbæk (KRF):

Vi synes, det er positivt, at styrelsen for Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab bliver udvidet med tre teaterkyndige repræsentanter. Dog kan man sige, at de tre teaterkyndige kommer til at stå lidt svagt i forhold til de øvrige ni repræsentanter for diverse by- og amtsråd.

Så kommer vi til § 14 d, stk. 2, hvor der står, at styrelsen træffer beslutning om, hvilke teatre der skal indgå i Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab. Styrelsen kan i den forbindelse træffe beslutning om teatres indtræden eller udtræden af DST.

Til dette har jeg et par spørgsmål, idet jeg jo kun kan gå ud fra de papirer, som vi allerede har fået tilsendt. Der står i lovforslaget, hvilke teatre der skal regnes med i Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab. Rialto Teatret er lige så stillet røget ud, inden denne nye lov skal træde i kraft den 1. juli 1999.

Borgmester John Winther fra Frederiksberg udtaler om Rialto Teatret, at det er et yderst velfungerende teater, som for et forholdsvis beskedent offentligt tilskud producerer meget spændende teaterstykker og i øvrigt indgår som et væsentligt element i det storkøbenhavnske kulturliv, og det er Frederiksberg Kommunes opfattelse, at det inden for de nuværende økonomiske rammer bør kunne lade sig gøre at skaffe plads til Rialto Teatrets forbliven i DST-ordningen, også efter år 2001, ikke mindst set i lyset af, at der inden for de samme økonomiske rammer hidtil har været plads til såvel ABC Teatret som Amager Scenen.

Altså, to teatre er gået konkurs og røget ud af ordningen, der er syv teatre tilbage, heraf vælger man at smide et teater ud, og så er der seks teatre tilbage til at dele hele puljen. Det syvende teater, nemlig Rialto Teatret, har indtil nu fået et tilskud på 3,7 mio. kr. Kunne der ikke findes plads til dette beløb inden for den samlede tilskudsramme på 87,5 mio. kr.? Det er jo ikke et teater, der beder om optagelse i ordningen. Teatret er i ordningen og beder om at forblive der.

Sammenslutningen Af Danske Scenografer udtaler, at det er uheldigt, at man uden faglig argumentation eller offentlig debat udelukker et af de nuværende teatre i ordningen. Ville det ikke være anstændigt i det mindste at vente og lade den ny bestyrelse beslutte som nævnt i § 14 d, stk. 2, at styrelsen træffer beslutning om, hvilke teatre der skal indgå i DST?

Jeg vil gerne spørge helt konkret, hvorfor Rialto er røget ud, og hvorfor man ikke kan vente og lade den ny styrelse beslutte, hvem der skal være med. Er Rialto Teatret som part i sagen blevet hørt, før beslutningen om teatrets udelukkelse af DST blev taget? Hvis Rialto Teatret ikke kan indgå som fuldgældigt medlem af DST-ordningen, kan teatrets nuværende status som åben scene så ikke bevares i lighed med, at Det Ny Teater bibeholdes i ordningen med et huslejetilskud?

Sidst har en aftaleskitse vedrørende den nye DST-ordning været forelagt og er blevet behandlet i de involverede kommunale og amtskommunale kulturudvalg før mødet i september 1998. Det vil sige før aftalen blev indgået.

Og så er der § 14 d, stk. 3: »Styrelsen kan bestemme, at driftstilskud over en vis størrelse hos det enkelte teaterselskab delvis skal kunne tilbageføres til Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab ...«.

Teaterrådet udtaler om dette, at det forekommer dem mærkværdigt, at man etablerer en udviklingsfond, som straks fordeles til de teatre, der er med i ordningen. Herved vil der alene blive tale om en 4-årig budgetudvidelse for et antal af de seks teatre, der foreslås omfattet af DST. Teaterrådet bemærker også, at det forekommer absurd, at man i samme åndedrag udelukker et teater, som i allerhøjeste grad ville være berettiget til at få en stor andel af en sådan udviklingsfond.

Dansk Skuespiller Forbund anbefaler, at man i stedet for at reservere midler til en udviklingspulje sikrer Rialto Teatrets forbliven i ordningen samt fordeler yderligere midler som produktionstilskud til teatrene, subsidiært styrker kapitalindskudspuljen til sikkerhed for de deltagende teatre.

Mit spørgsmål i denne forbindelse går på: Er denne udviklingspulje blevet foreslået af PLS Consult, eller er puljen tænkt som en katastrofefond, der kan være en buffer, der kan søges penge fra, hvis et teater har økonomiske problemer?

Vi mener, det er vigtigt, at de enkelte teatre tilskyndes til at sikre en sund økonomi for sig selv, og en obligatorisk overførsel af dele af overskud fra nogle teatre til dækning af andre teatres risikofyldte satsninger kan have en uheldig signalværdi.

Kulturministeren har annonceret en større undersøgelse af det samlede teaterliv i Danmark. Kan dette forslag ikke afvente denne

annoncerede undersøgelse af teaterlivet i Danmark? Er det ikke vigtigt at få forholdet mellem DST-ordningen og teaterlovens øvrige ordninger med i en teaterlovgivning, især med henblik på de små teatre?

Jeg ser frem til at få svar på disse spørgsmål og i øvrigt til en god og spændende behandling af lovforslaget i udvalget.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):
Hr. Ebbe Kalnæs som lidt forsinket ordfører.

Ebbe Kalnæs (CD):

Da CD's kulturpolitiske ordfører, hr. Peter Duetoft, ikke kan være til stede, skal jeg her redegøre for, hvad der er CD's holdning.

Lovforslaget tager sigte på, at Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab, DST, skal omfatte seks teatre i hovedstadsregionen, som tilsammen skal sikre teaterforestillinger af høj kvalitet, og vi skal op på et højt teaterhåndværksmæssigt niveau og få det ud til et bredt publikum.

Såfremt man vil leve op til den målsætning, er det nødvendigt at styrke styrelsen med teatersagkyndige medlemmer. Derfor hilser CD bestemmelsen om, at styrelsen udvides med tre teatersagkyndige medlemmer meget velkommen. Det har altid været CD's holdning, at den offentlige støtte bør tage udgangspunkt i kvaliteten, og den vurdering må overlades til fagkyndige. Politikere skal ikke optræde som smagsdommere. De skal tage sig af rammerne.

Med lovforslaget er der lagt op til, at der med den nuværende økonomiske ramme ved overgangen til en ny ordning pr. 1. juli 2001 er plads til seks teatre, og at Rialto Teatret, som hidtil har indgået i ordningen, skal udgå. Vi hæfter os ved, at der ikke gives nogen begrundelse herfor. Det fremgår alene, at styrelsen skal ændre udgangspunktet med de seks teatre, dog kræves der enighed mellem tilskudsyderne, såfremt der skal indgå flere teatre i ordningen med tilsvarende øgelse af bevillingen til Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab.

CD mener, at der er en positiv signalværdi ved, at der inden for ordningen skal afsættes særlige midler til udvikling og nytænkning inden for teaterkunsten samt til kapitaltilskud i de enkelte teaterselskaber. Efter CD's opfattelse er det positivt, at en del af driftsoverskuddet over en vis størrelse hos teatrene i ordningen skal tilbageføres efter styrelsens nærmere beslutning til de særligt afsatte midler til udvikling og nytænkning inden for teaterkunsten.

Teatret er en afgørende del af vores kultur, derfor støtter CD grundtanken i lovforslaget og håber på en god udvalgsbehandling.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen): Jeg vil gerne takke for de mange og for de flestes vedkommende positive indlæg.

Formålet med det her lovforslag er jo at sikre opretholdelsen af Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab som en selvejende institution, der skal omfatte et antal teatre i hovedstadsregionen, som tilsammen skal bidrage til et alsidigt og kvalitetspræget udbud af teaterforestillinger.

Det skal for det første ske ved, at vi får styrelsen tilført teaterkyndig ekspertise i form af tre teaterkyndige medlemmer.

For det andet skal det ske ved, at vi får en klar ansvarsfordeling mellem tilskudsyderne, styrelsen og teatrene i ordningen. Fremover skal de offentlige tilskudsydere fastsætte den samlede økonomiske ramme for DST, medens det overlades til styrelsen at beslutte, hvilke teatre der skal optages i ordningen, og med hvilke tilskud. Det er dog sådan, at mellem tilskudsyderne er det aftalt allerede, hvilke teatre der skal være med i den nye ordning. Når den træder i kraft den 1. juli 2001, så er tilskudsyderne på nuværende tidspunkt enige om, hvad det er for teatre, man skal tage udgangspunkt i.

For det tredje skal aftalegrundlaget mellem styrelsen og teatrene fremover reguleres ved resultatkontrakter.

For det fjerde bliver der en mulighed for en delvis tilbageførsel af store overskud hos de enkelte teatre til puljen med de særlige midler.

For det femte får vi styrket styrelsens sekretariat gennem ansættelsen af en direktør.

Og for det sjette bliver der afsat midler til en udviklings- og katastrofepulje, som skal bidrage til at udvikle teatret, men også sikre, at hvis der er et teater, som har dårlige publikumstal i et længere stykke tid, har det mulighed for at gå ind og få økonomisk støtte. Så selv om man et stykke tid altså ikke har den store succes, har man alligevel mulighed for fortsat at fungere som teater.

Lovforslaget er blevet til efter mange grundige overvejelser og forhandlinger mellem Kulturministeriet og de fem øvrige tilskudsydere, nemlig Københavns og Frederiksberg Kommuner og Københavns, Roskilde og Frederiksborg Amter. En tilsvarende aftale lå til grund for op-

rettelsen af Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab i 1990. Dengang overlod man det til Kulturministeriet og de øvrige tilskudsydere at udmønte aftalen i en bekendtgørelse.

Jeg synes imidlertid, det er rigtigt, at de overordnede regler for Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab fremgår af selve teaterloven. Derfor lægges der med dette lovforslag op til, at også de mere specifikke regler om Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab lovfastes, samtidig med at der er sket en række ændringer i forhold til den gældende teaterlov og bekendtgørelse om Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab.

Det er min opfattelse, at med de foreslåede ændringer, vi står over for her, får vi en god ordning for Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab. Jeg finder, at de foreslåede ændringer af den eksisterende ordning giver mulighed for at bringe mere dynamik ind i ordningen, og at vi med aftalen også har skabt et fornuftigt grundlag for, at de store teatre i Storkøbenhavn kan få et kvalitetsmæssigt løft.

Jeg er overbevist om, at det, at vi får en pulje til at støtte udvikling og nytænkning inden for teaterkunsten, er en vigtig nyskabelse i forslaget. Vi skal huske på, at teatret er en afgørende del af vores kultur, og derfor er det vigtigt, at det også fornyr sig i stedet for altid at spille de sikre kort. Det er der større mulighed for nu.

Jeg finder også, at forslaget imødekommer en væsentlig del af de kritikpunkter, der igennem de seneste år har været rejst af DST-ordningen. Lovforslaget har som bekendt også været udsendt til høring til en meget bred kreds, og der har generelt været tale om rimeligt positive høringssvar, og høringssvarene har, som det også er fremgået i dag, været oversendt til Kulturudvalget.

Noget af det, der selvfølgelig har været diskussion om i den offentlige debat, har været, hvilke teatre der skal have lov til at være med i DST-ordningen, og blandt de seks tilskudsydere var man enig om, at hvis man ikke kunne finde ud af at udvide den økonomiske ramme, så var det fornuftigt at sige, at der var plads til seks teatre. Man blev så også meget hurtigt enig om, hvilke seks teatre det var, der skulle være med, og et af de nye teatre, der kom med, og som ikke tidligere har fået fast støtte fra DST, er Østre Gasværk.

Rialto Teatret røg med det forslag, der lå fra de seks tilskudsydere, ud af ordningen. Selv har jeg hele tiden haft den opfattelse, at Rialto selv-

følgelig på den ene eller den anden måde skulle overleve. Så selv om det ikke fik mulighed for at være med i DST-ordningen, så skulle der findes en anden løsning, og derfor har jeg for længe siden skrevet til Frederiksberg Kommune og spurgt efter, om man ikke synes, det kunne være en god idé at gøre Rialto Teatret til et lille storbyteater, for man kan sige, at den ordning passer egentlig som fod i hose til Rialto Teatret.

Der er også enkelte partier i Frederiksberg Kommune, der har udtalt deres ønske om at bidrage til at finde en løsning for Rialto, og man må sige, at i det hele taget har Frederiksberg Kommune været meget optaget af hele sagen omkring Rialto, ikke mindst i forbindelse med de støttearrangementer, der har været.

Egentlig har jeg haft det udgangspunkt, at det skulle vi nok finde en løsning på, fordi der var så stor velvilje i Frederiksberg Kommune, og jeg vil også endnu en gang forsøge at gå tilbage til Frederiksberg Kommune og spørge efter, om det ikke er muligt at finde en løsning ud fra den betragtning, at lige nu er der altså seks tilskudsydere, der er enige om, at der altså ikke er mulighed for at finde flere økonomiske midler, hvilket jo ville gøre det meget nemt. Hvis der var flere penge, så kunne vi optage flere teatre.

Men hvis det ikke lykkes at komme overens med Frederiksberg Kommune, så mener jeg også, at der kun er én vej, og det er, at Rialto forbliver en del af DST-ordningen. Derfor vil jeg spørge de øvrige tilskudsydere efter, om de vil være indstillet på, at i det øjeblik det ikke kan lykkes med en anden ordning, er Rialto fortsat en del af Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab.

Det er der en vigtig grund til, og det er, at Rialto Teatret repræsenterer meget af det, som også ordførerne her i dag har været inde på er fantastisk vigtigt for teaterkunsten, nemlig nytænkning og udvikling. Her har vi mulighederne for at give næring til nye talenter, her har man virkelig mulighed for at eksperimentere. Derfor er det selvfølgelig vigtigt at bevare en sådan scene. Man kan altså sige, at Rialto spiller på mange måder samme rolle, som f.eks. Edison gør i tilknytning til Betty Nansen Teatret.

Så der skal findes en løsning, og jeg fornemmer også her i salen meget stor velvilje over for det, og en meget, meget, meget markant interesse må man sige.

Jeg skal så kommentere noget af det, de enkelte ordførere har sagt.

Til fru Margrete Auken: Ja, det er rigtigt, at jeg vil lave et kulegravningsudvalg, der skal prøve at se på alle de forskellige teaterstøtteordninger, også for at forsøge at få lagt nogle principper ned igennem alle teaterstøtteordningerne. Der er en tendens til, at hver gang vi diskuterer teaterstøtte, ender det i en diskussion om enkelte teatre. Det har vi vist oplevet det sidste halve år, hvor man helt glemmer, at det her også er en overordnet kulturpolitisk debat. Hvad er det, vi vil? Hvad er det, vi vil satse på?

Derfor håber jeg, at med kulegravningsudvalget – lad os bare kalde det det, jeg kalder det nu bare teaterarbejdsgruppen – får vi mulighed for at tænke alle de mange forskellige støtteordninger igennem.

Når jeg har valgt at lægge det her forslag frem, inden vi nedsetter teaterarbejdsgruppen, så hænger det sammen med, at DST-ordningen er analyseret sønder og sammen. Sønder og sammen er måske ikke det rette udtryk, men vi har haft et konsulentfirma til at gå DST-ordningen igennem. Det konsulentfirma har fremhævet fordelene ved DST-ordningen og også de ulemper, der var ved den gamle ordning. Ulempene gør vi noget ved med det forslag, der her er fremsat.

Det er grunden til, at jeg mener, at DST-ordningen har vi altså analyseret, så vi kan roligt vedtage det her lovforslag, sandsynligvis med nogle justeringer.

Til fru Aase D. Madsen, der spørger: Hvis der bliver færre teatre, skal der så bruges færre midler? Hertil er svaret, at det bestemmer DST selv. Til spørgsmålet: Skal resultatkontrakterne først og fremmest handle om økonomi? Ja, de kommer i høj grad til at handle om økonomi, men lad mig understrege, at det er DST's styrelse og de enkelte teatre, der skal finde ud af, hvilke elementer der skal være i resultatkontrakterne. Grunden til, at jeg tror, det er en god idé at lave resultatkontrakter, er, at det er en måde at sikre det enkelte teater størst mulig frihed på. Når det først har sin ramme, har det den fulde kunstneriske frihed til at gøre det, det finder vigtigst.

Til spørgsmålet om, hvorvidt der har været en offentlig debat. Ja, jeg synes sådan set, der har været meget offentlig debat om hele det her forslag igennem det sidste par år og ikke mindst i det sidste halve år, så jeg tror faktisk ikke, der er en sten i det her forslag, der ikke allerede er vendt.

Så til hr. Søren Søndergaard, der kritiserer, at der ikke er en teaterfaglig vurdering i forslaget: Noget af det, jeg synes, der er meget vigtigt i det her forslag, er netop, at der nu kommer teaterkyndige ind i teaterstyrelsen, så det altså ikke kun er, hvad skal vi sige, de politisk valgte repræsentanter, der har den afgørende indflydelse. Jeg kunne godt have ønsket mig, at det var flere teaterkyndige, vi fik ind, men nu er vi altså i hvert fald kommet et skridt længere i retning af, at det er de teaterfaglige vurderinger, som skal ligge til grund for de beslutninger, der tages i DST.

Jeg er meget enig i, at vi skal gøre, hvad vi overhovedet kan for at styrke armslængdeprincippet, og det, at vi får teaterkyndige ind i styrelsen, er en måde ikke at sikre det helt, men i hvert fald at komme et skridt længere.

Til fru Tove Videbæk, der spurgte: Er det overhovedet en god idé at lave sådan en udviklingspulje? Er det noget, konsulentfirmaet PLS Consult har foreslået? Nej, det er ikke præcis det, PLS har foreslået, men PLS gjorde selv opmærksom på det, som mange andre også har gjort opmærksom på, nemlig at der er en fare for, at det enkelte teater først og fremmest spiller de stykker, hvor det er sikker på at tjene nok penge, hvor der altså er publikum nok. Men vi kan ikke være tjent med et teaterliv, hvor man først og fremmest satser på de sikre succeser. Vi skal også have mulighed for at gå planken ud. Der skal være mulighed for at satse på det tvivlsomme, og det er præcis det, en udviklings- og katastrofepulje kan.

Man kan også sige det på den måde, at ved at kalde det en udviklingspulje, er der mulighed for på forhånd at gå ind og sige: Her satser vi. Vi er ikke sikre på, at vi kan få økonomien til at hænge sammen. Derfor beder vi om hjælp fra udviklingspuljen. Det vil sige, at man forebygger eventuelle økonomiske problemer.

Katastrofefonden derimod virker sådan, at i det øjeblik, man altså har haft en fiasko, er der mulighed for bagefter at gå ind og hente hjælp. Så udviklings- og katastrofepuljen har samme funktion, kan man sige, nemlig at bidrage til teatrets faglige udvikling, sikre, at der også kan spilles små forestillinger.

Så spurgte fru Tove Videbæk også: Hvorfor kan vi ikke bare vente? Grunden til, at vi ikke bare kan vente, er, at der skal ansættes nye teaterdirektører. Vi har allerede udskudt den beslutning 1 år og har forlænget de nuværende kontrakter. Nu skal vi altså videre. Vi kan ikke

bare sidde med hænderne i skødet. Desuden må jeg sige, at min forgænger har forsøgt at lave et forlig på det her område. Der har altså været bred enighed om, at det er nødvendigt at forsøge at forny ordningen.

Til hr. Kim Behnke om de 5 mio. kr., som kulturministeren støvsugede op før jul, kan jeg sige, at det var nu ikke støvsugeren, der var i gang, men det viste sig, at man ikke havde brugt alle de penge, der var i teaterabonnementsordningen sidste år. Det vil sige, at der ikke havde været det træk på teaterabonnementsordningen, som vi havde forventet, og derfor var der nogle penge tilovers, som så er gået til en række teatre i hele Danmark.

Fru Tove Videbæk var også inde på, om vi ikke bare kunne lade DST's styrelse tage stilling til, hvor mange eller hvilke teatre der skulle være med. Der må jeg sige, at i og med der er så mange tilskudsydere til det her projekt, er det også meget vanskeligt at skabe enighed. Det, jeg kunne skabe enighed om for efterhånden nogle måneder siden, var, at de her seks teatre, som står i lovforslaget, kunne være med i ordningen. Jeg tror ikke, det havde været muligt at skabe den enighed, hvis vi ikke havde lagt os fast på, hvilke teatre det var der skulle være med. Derfor blev det altså en politisk beslutning, hvad jeg ikke nødvendigvis syntes var særlig hensigtsmæssigt. Lad mig understrege det.

Jeg synes ikke, det er særlig hensigtsmæssigt, at det er politikere her på Christiansborg, der skal sidde og bestemme, hvilke teatre der skal være med i DST-ordningen, men i og med, at det er et sammenskudsgilde, i og med, at der er så mange, der skal give nogle penge, kan man ikke fortænke politikerne, de kommunale politikere, amtskommunale politikere, i også at være optaget af, hvilke teatre det så er der kommer med. Det er derfor, vi er der, hvor vi er.

Men jeg vil gerne gå tilbage og foreslå, at det er styrelsen, der også skal tage stilling til, hvilke teatre der skal være med i første omgang. Under alle omstændigheder så er der jo lagt op til, at det selvfølgelig er DST's styrelse, der i sidste instans skal tage stilling til, hvem der kan være med.

Med de ord vil jeg sige tak for bemærkningerne til lovforslaget. Jeg er meget optaget af den her sag. Jeg er meget optaget af, at vi får en fornyelse af teaterlivet i Danmark, og derfor vil

jeg også se frem til den udvalgsbehandling, vi står over for. Tak.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Nu gav hr. Søren Hansen jo et meget håndfast tilsagn om, at Rialto skal med i DST-ordningen, hvis ikke andet lykkes.

Ministeren fulgte det op, men jeg skal lige have svar fra ministeren på, om den opbakning, der kom til udtryk, skal forstås på den måde, at vi så rent faktisk ikke kan arbejde videre med det her lovforslag, før vi har sikkerhed for, om de andre redningsforsøg fører til et resultat eller ej.

(Kort bemærkning).

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Jeg synes, det er vigtigt at få afgjort, hvordan Rialto bliver finansieret i fremtiden, og hvis vi ikke kan finde en eller anden støtteordning at få Rialto ind under, efter at alle jo har gjort opmærksom på, at Rialto er en af de meget vigtige teaterscener i Danmark, ja, så mener jeg ikke, at vi opfører os ansvarligt.

Derfor så skal vi finde en løsning, og hvis vi ikke kan finde løsningen i form af, at Rialto bliver et lille storbyteater, så kan jeg kun se én mulighed, og det er, at Rialto bliver inden for den her ordning.

(Kort bemærkning).

Søren Hansen (S):

Ja, i anledning af fru Ester Larsens spørgsmål: Jeg synes nok, at Frederiksberg Kommune nu har haft så lang tid til at overveje situationen, at man må kunne forvente et svar fra Frederiksberg Kommune, og jeg forstod også på ministeren, at hun ville tage kontakt til kommunen. Det er der behov for sker meget hurtigt, sådan så vi ikke forsinker lovbehandlingen, men at vi meget tidligt under udvalgsarbejdet kan få en endelig melding fra Frederiksberg Kommune, så vi har det at tage stilling til.

Bliver det et positivt svar, hvad jeg stadig væk håber og tror, så er den potte jo ude, så har vi fundet en løsning. Bliver det et negativt svar, ja så er det, som jeg antydede i mit indlæg, et spørgsmål om at få Rialto ind i ordningen, og det ser der ud til at være et meget stort flertal for.

Der er de to muligheder, og som Rialto jo selv har givet udtryk for, hvor pengene kom-

mer fra, er ikke så afgørende, det afgørende er, at teatret kan fortsætte.

Margrete Auken (SF):

Jeg har to spørgsmål til ministeren. Det ene er det, jeg synes er det lidt svære: Hvem er det, der skal bestemme, når vi laver love? Ministeren siger, og det i og for sig er rigtig nok, at det ikke er særlig hensigtsmæssigt, at det er Folketinget, der skal sidde og bestemme, hvem der skal være med, men det kommer vi jo til, i og med at teatrene er remset op. Når vi så gør det, kan vi jo ikke samtidig sige, at vi vil vente og høre, hvad tilskudskommunerne og -amterne giver.

Derfor skal jeg lige være sikker på, at uanset om de måtte finde på at sige – altså vi har jo hørt dem melde ud én gang, de har jo været spurgt i løbet af den tid, det har været diskuteret – at de ikke vil sætte flere penge af, sådan så der kan blive til det, og de vil beholde den der udviklings- og garantifond sådan, som den er, så har vi hermed sagt, for vi er jo med til at bestemme, hvad for nogle teatre, der er med i første omgang, at vi vil godt sikre, at Rialto bliver der.

Jeg synes nemlig, den store vanskelighed i lovkonstruktionen er, at der står i bemærkningerne, at hvis der skal nye teatre ind – nu er det her et spørgsmål om at blive – er det jo en meget, meget svær proces. Altså der skal alle være enige, og det er svært at forestille sig i det dér spil, at det er noget, der kan lade sig gøre.

Så i og med, at vi afgør med lovgivningen, om det så er igennem bemærkningerne, hvad for nogle teatre, der er med, skal vi altså også være sikre på, at det er noget, vi kan stå ved og ikke skubber det fra os i det her forløb.

Jeg vil da gerne deltage i i hvert fald hr. Søren Hansens håb om Frederiksberg Kommune. Jeg har måske ikke helt så megen tiltro til, at det kan lykkes, men håbet kan vi da satse på, og så skal vi altså have det på en sådan måde, at vi kan være trygge ved den lov, vi laver.

Mit andet spørgsmål det er altså om denne kulegravningsmanøvre. Jeg har lidt svært ved at se, hvad det er, det kulegravningsudvalg skal, når man samtidig siger, at den store ordning, som DST-ordningen jo faktisk er, er analyseret, så den behøver vi ikke beskæftige os med.

Det er jo ikke så længe siden, vi også lavede den anden teaterlov om. Jeg havde egentlig tro-

et, at det var et ønske om at gøre det her gennemsigtigt, også for sådan nogle som mig, som synes, det er ret indviklet at finde ud af, hvordan de her teaterordninger er. Hvis det havde været muligt – det kan jeg så ikke helt afgøre efter de svar, ministeren har givet nu – så ville det virke umiddelbart hensigtsmæssigt at vente med at gøre den her lov færdig, til vi har fået det kulegravningsudvalg.

Men altså jeg står ikke her for, at vi skal tale os væk fra hinanden. Jeg siger bare, at jeg vil godt have bedre begrundelser end dem, der indtil videre er gået mit øre forbi, og det, jeg indtil videre har hørt, er, at der er lavet analyser af DST, og derfor var der ikke nogen grund til at lave analyser af det. Men jeg troede ikke, det var kulegravningsbandens opgave at analysere dér, hvor der ikke havde været analyseret, men at se på hele feltet.

Søren Søndergaard (EL):

Når man ser på det her lovforslag, så kan man vel sige, at når det gælder Rialto Teatret, handler det om, hvorvidt der er vilje til det. Ganske vist står der i bemærkningerne, at der skal være enighed blandt tilskudsyderne, fordi udgangspunktet er, at der skal være seks teatre, og det er der i forvejen, men der står jo også, at det er en betingelse for at inddrage mere end seks teatre i ordningen, at der opnås enighed mellem tilskudsyderne om en tilsvarende forøgelse af bevillingen.

Så er det selvfølgelig spørgsmål: Hvor kommer den forøgelse af bevillingen fra? Hvis den forøgelse ligger der, så ligger der vel også en ordning for Rialto. Så er det et spørgsmål om viljen herinde.

Lidt anderledes uklart synes jeg spørgsmålet om teatret i Frederiksborg Amt er. Kunne man ikke få lidt klarhed over, hvordan det hænger sammen? Er det simpelt hen bare luft? Eller er der noget reelt i det? Hvis der er noget reelt i det, så kan det vel ikke betyde andet, end at der så er et af de seks teatre, der skal hældes ud af ordningen.

Jeg vil bare høre sådan i al venskabelighed, om ministeren kender noget til sådan nogle overvejelser, altså om vi kunne få lidt mere at vide om det.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen): Ja, det her er ikke en af de nemmeste politiske situationer, for det her lovforslag kræver, at de seks tilskudsydere er enige, og det vil sige, at

Københavns Amt, Roskilde Amt, Frederiksborg Amt, Frederiksberg og Københavns Kommuner og kulturministeren skal være enige om den her ordning, om, hvordan den skal se ud.

Derudover skal jeg være enig med et flertal her, og hver gang det vil noget andet, skal jeg altså tilbage til de fem andre og få dem til at mene, at det, et flertal i Folketinget vil, er en god idé. Hvis så der bare var overensstemmelse mellem det, de politiske partier her ville, og så det, de politiske partier blandt de øvrige tilskudsydere ville, så var det sådan set nemmere.

Til fru Margrete Auken: Det er fuldstændig rigtigt, at når vi ændrer på det her forslag, så skal jeg tilbage til tilskudsyderne og spørge efter, om de er enige.

Så spørger fru Margrete Auken også efter, om der er noget tilbage at kigge på, hvis vi har taget os af DST-ordningen. Ja, der er en del tilbage, når vi snakker teater. Der er hele børneteaterområdet, der er landsdelsscenerne, der er egnsteatrene, og der er Teaterrådet og dets forskellige støtteordninger.

Noget af det, jeg synes er en lille smule forvirrende, er: Altså hvornår bliver et teater et lille storbyteater, og hvornår får det støtte fra Teaterrådet? Kunne vi få lidt større gennemsigthed på det område, på børneteaterområdet? Kunne vi finde ud af at fordele midlerne på en sådan måde, så vi ikke havde så mange forskellige støtteinstanser, som tilfældet er lige nu, og selvfølgelig med henblik på at få størst mulig kvalitet i tilbudet, samtidig med at det kommer ud til så mange børn som muligt.

Til hr. Søren Søndergaard: Jamen det er jo rigtigt, at der står, at hvis der skal være mere end seks teatre, så skal bevillingen øges. Grunden til, at det står der, er, at man for nogle måneder siden ikke kunne blive enig om, at bevillingen skulle øges. Derfor sagde man, så er det seks teatre, fordi den undersøgelse, vi har lavet, viser altså, at hvis vi skal køre teatrene på et fornuftigt aktivitetsniveau og med den tilstrækkelige kvalitet, så er der plads til seks teatre.

Det betyder også, at når Rialto skal med, eller hvis Rialto skal med – lad mig formulere det på den måde – så bliver vi nødt til at ændre på de forudsætninger. Men jeg vil meget advare imod, at man bare giver los og siger, at så kan alle teatre komme med, eller så kan vi udvide og udvide, for resultatet vil blive, at der ikke er nok penge til det enkelte teater. Selvfølgelig er det langt nemmere for tilskudsyderne at blive enige om, at alle kan være med, end det er at si-

ge, nu satser vi altså på, at der er kvalitet på de teatre, som støtten går til.

Om Frederiksborg Amt: Jamen man har fra Frederiksborg Amts side understreget, at hvis der skulle optages nye teatre i denne her ordning, så var det meget vigtigt for Frederiksborg Amt, at det også på et tidspunkt fik mulighed for at få et teater med, og det er Mungo Park, man tænker på.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Puha, jeg får helt ondt af ministeren, der sådan skal løbe rundt og snakke med alle.

Jeg kan trøste ministeren med, at hårdt arbejde er det bedste middel mod lediggang, så det kan hun jo så trøste sig med.

Jeg vil så sige, det er jo altså os herinde, der lovgiver, uanset hvad der måtte diskuteres om det andre steder, og det er godt at holde fast ved det.

Jeg synes, det er glimrende, hvis man kan sikre sig, at vi ikke får konflikter, men det kan jo ikke nytte noget, at vi har en lovgivende instans, der skal sidde og korrekte vores herinde, og så må det klares i forhold til det.

Det vil sige, at hvis det ligger på vores bord, så er det os, der har ansvaret for, hvordan det kommer til at se ud til sidst, sådan er vilkårene jo for det.

Så lige om den der kulegravning. Altså jeg mente ikke med mit spørgsmål, at der ikke var teatre tilovers, når vi også havde taget DST, men jeg mente, at der var en række af de spørgsmål, der skal gennemarbejdes, som jeg egentlig mener også kommer til på en eller anden måde at berøre det foretagende her, f.eks. spørgsmål om udvikling, eksperimenter og alt det der. I hvilket omfang kunne det egentlig have været Teaterrådets opgave altså i forhold til DST? Det er sådan nogle ting, der har spøgt lidt i mit bagehoved.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen): Selvfølgelig er det os, der er lovgivere. Men i det her tilfælde kan vi altså ikke bare sige til en række amter og kommuner, at nu har de værsgo at betale ved kasse A. Sådan spiller klaveret ikke. Vi kan ikke pålægge disse amter og kommuner noget som helst. Det er kun, hvis de

vil selv, og derfor er det interessant, om de vil eller de ikke vil, i og med at det er mere end 60 pct. af bevillingen, der rent faktisk kommer fra amterne og kommunerne, og de penge kan vi ikke undvære, de er fantastisk vigtige, hvis DST-ordningen skal fortsætte.

Så igen til spørgsmålet om kulegravningsudvalget og udviklingspuljen. Jeg tror rent faktisk, at det, at vi sætter kulegravningsarbejdet eller udredningsarbejdet i gang, i sig selv kan give anledning til, at der bliver udviklet nogle fornuftige principper bl.a. for, hvordan sådan en udviklingspulje kan anvendes. Det vil sige, at det bliver jo netop op til DST-styrelsen at tage stilling til udviklingen, så garantipuljen kan anvendes. Der har man så chancen for at lytte til de erfaringer, der kommer fra den nye teaterarbejdsgruppe.

Men lad mig også understrege omkring udviklings- og garantipuljen, at ideen jo er, at i det øjeblik, at nogle teatre har haft stor succes og tjent mange penge, så kan pengene gå tilbage i udviklingspuljen, der så kan bidrage til at udvikle det antal teatre, der er i støtteordningen. Derfor kan man ikke umiddelbart forestille sig, at man bare flytter hele puljen over til f.eks. Teaterrådet.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Poul Nødgaard): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 4. februar 1999, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 16.43